

Izhaja vsako drugo in četrto sredo meseca; velja s poštnino vred in v Gorici pošiljanjem na dom za DRUŽTVENIKE „Soča“:
za vse leto 2 gl.
za pol leta 1 „
za četrť leta — „ 50 kr.
za NEDRUŽTVENIKE:
za vse leto 2 gl. 50 kr.
za pol leta 1 „ 30 „
za četrť leta — „ 70 „
Posamezni listi se dobivajo po 10 kr. pri knjigarju C. Sochar-ju v Gorici.

Soča.

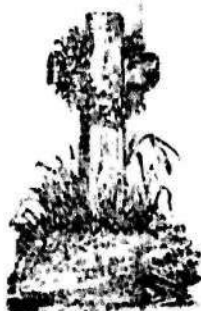
Oznaniła se prijemajo in plačuje se za redno trisťpno vrsto:
8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ „ 3 krat
za večje pismenke po prostoru in vsakrat za kolek 30 kr.
Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.
Vredništvo in upravništvo je v hiši št. 86 „Contra la Macelli.“
Naročnina naj se blagovoljno pošilja pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici.

Organ slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Št. 9

V Gorici 9. Augusta 1871.

I. tečaj.

MIROSLAV VILHAR.

Mila zvon po dolu poje,
Se razlega čez verhe;
In s persňjo na vek molčočo,
Pesnika nam regreše.

Zopet ima slovenski narod zapisati bitko izgubo, ki ga je zadela. Bela smert nam je pokosila moža, ki je z gorečo ljubeznijo do svoje domovine, s posebno pridnostjo in značajno nevstrašenostjo neutrudno delal dolgo let za duševni in materialni napredek tužnega našega naroda. Čegar zvesti sin je bil do svojega zadnjega zdihljeja! Umerl je v najlepši starosti naš preljubljeni Miroslav Vilhar, grajsčak na Kalcu, po kratki bolezni 6. t. m. na svojem posestvu. Slovenski narod je zgubil v njem moža preobilnih zaslug.

Miroslav se je rodil v Planini na Notranjskem leta 1818. Že kot učenec ne samo v srednjih, temuč tudi na višjih šolah v Beči se je odlikoval s posebno sposobnostjo, kot mož se je pa oklenil z ognjem mladeniške ljubezni milega doma, katero ljubezen mu hoče narod vračati z večno hvaležnostjo! Proti temu možu ne sme narod biti nepravichen, ker je on zanj daroval vse svoje življenje, telesno in dušno. Menim, da je vmerli znan vsakemu Slovencu, a če ne on, vsaj njegove pesni, katere so se pri narodu tako vdomačile, da jih skoraj ni več mogoče poznati od pravih narodnih.

Da, znan je ne samo pri nas, temuč tudi pri naših sosedih na jugu kot zložitelj narodnih pesni, katerim je večidelj pridjal napeve. (Pesni so bile tiskane l. 1860. v Ljubljani; napevov imamo šest zvezkov.) Malokje bomo dandanes nahajali po naši domovini človeka, kateremu bi ne bile znane in priljubljene Vilharjeve pesni in melodije, n. p. Po jezeru; Kaj maram, da nimam zlata ne srebra; Mila lunica; Lipa zelenela je; Na goro, na goro i. t. d. Ali ne samo v liriki in epiki nam je nepozabljivi Miroslav zapustil krasne cvetlice bistrega in zdravega uma, temuč tudi v dramatikii.

Ko je prišlo prevažno leto 1848, in se je naša narodnost postavno priznala, postalo je narodno gibanje vedno živejše; duh narodni je začel prevevati terge in mesta in z domačih gledišč razlegati so se začeli slovenski glasovi. Med prvimi delavci na tem polji zagledamo našega Miroslava, ki je leta 1850. izvirno domorodno igro z napevi v treh djanjih „Jamsko Ivanko“ priobčil. Najiskrenejša želja njegova, da se ta njegov umotvor vsaj enkrat v ljubljanskem gledišči predstavlja, ravno letos se je spolnila. Igra si je tako občno zadovoljnost pridobila, da se je morala na zahtevanje v obilnem številu zbrane množice ponoviti. Manjše igre, katere je izdal pozneje v posebnih zvezkih, čestokrat so se v posameznih naših čitalnicah predstavljele v občno zadovoljnost, tako n. p. Župan, šaloigra v 2 delih; Filozof, šaloigra; Igra-Pike i. t. d.

Od kar se je ustanovilo dramatično društvo v Ljubljani, priobčeval je v „Slovenski Taliji“ poedine svoje igrokaze. Iz vsega tega sledi, da je prežgodaj umerli v resnici mnogo delal z dušnim svojim orodjem na narodnem polji. On je skrbel za oliko uma in serca, bil nam je v malem znanstvenem društvu. Delal je neprenehoma in pred nekaterimi dnevi je pisatelj teh verst imel priliko seznaniti se z dvema novima izvrstnima igrama (Danilo, drama; Na kmetih, vesela igra), katere je umerli menda že poslal dramatičnemu društvu.

Mož, ki je mnogo občeval z narodom in je toraj natančno poznal nadloge in težavno stanje svoje domovine, se je leta 1860. preselil v Ljubljano, kjer je v prvi dobi deželni zborov kot deželni poslanec potezoval se za narodne pravice. Ob enem je izdajati začel nov politični časopis, pod naslovom „Naprej.“ Osoda njegova je bila žalostna. Zaradi premnogih tožeb in posebno zarad članka, v katerem je tirjal, naj se meje med Slovenci odstranijo, t. j. naj se Slovenci zedinijo, vzeli so vredniku za nekaj tednov prostost in časopis neha, bil je po tem takem Miroslav Vilhar prvi slovenski mučenik. Ali tudi ob času, ko je po lastnem izreku „ob bregu Ljabljanice šest tednov bil“ (Žabj. štev. 2.), ni pozabil na dušno hrano, katero je kasneje v Zagrebu (l. 1865.) pod naslovom „Žabljanke“ priobčil. Omenimo naj še, da je bil naš Miroslav eden prvih ustanovnikov „slovenske matice“ in v zadnjih letih župan združenih občin knježaških.

Dokler se bode govoril jezik naše matere in se bode odmevalo po naših gorah petje domače, ne zgine slavljen spomin na Miroslava Vilharja.

Želja se mu je spolnila, katero nam sam priobči v pesni svoji na „Kras“ (str. 31.), rekoč:

„Nikdar več ne upaj sreče;
Več pokoja ti ne bo:
Ali mene čaka pokoj,
Ko zaspal bom pod tebo!“

V Gorici 7. avgusta 1871.

Bismark in Evropa.

V Avstriji zdaj mirujejo vsi postavodavni zbori, časopisje je imelo svoj tihi teden in se je pečalo večidel z uganjkami. A kar naenkrat počí glas, da se snideta v Gastajnu naš in nemški cesar in časopisje celega sveta, posebno pa Avstrijsko, je za nekoliko časa zopet dobro preskerbljeno s političnim gradivom.

Nemški, to je ustavoverni časopisi ta shod entuziastično pozdravljajo, med tem ko se nemški časniki jako nejevoljne in boječe kažejo.

Ta bojazen je tako naravna, da si ne moremo še misliti ne dobrega Avstrijana, kateri bi se ne vstrašil pred preveliko prijaznostjo z Bismark-om. Res je sicer, da pride inicijativa shoda od nemške strani, a kdo nas zamore zagotoviti, da ni Bismark vže zopet nastavlil svoje mreže, v katere hoče našega Beusta vteti, da dovrši svoj program: „so weit die deutsche Zunge klingt“.

Ni težko vganiti, kaj da hoče Pruska od nas; potrebuje zaveznika, ker se vidi preveč osamljeno in ker nič prav ne zaupa svojemu sedanjemu zavezniku, severnemu velikanu. — Bismark ni menda misli: če si pridobim Avstrijo na svojo stran, se bode Avstrija zopet poprijela svoje pomembnevalne politike in potem bo Avstrija tako in tako nam podložna, kajti na Nemškem je mogoče le en nemški cesar, vsak drugi nemški vladar je manj ali več od njega odvisen, in brez da bi sam hotel, njegov vazal.

Bismark na vsak način dobro računi, ker opira svoj račun na „patriotizem“ naših ustavovercev in Madjaronov.

Bismark je znal dozdej ves svet za nos voditi; 1864. je Avstrijo potreboval v Schleswig-Holstein-u, pa menda ne ravno proti Dancem, ampak proti velevladim, katere bi bile Pruski lahko zabranile prvi roparski korak; komaj je bila Danska potolčena, vže misli, kako bi nadaljeval svoj program, to je: združenje velike Nemčije pod krono Hohenzollernsko; hiti v Biarritz k Napoleonu, mu obeča hribe in doline za to, da ga pusti na Nemškem pri miru.

Napoleon, katerega zvezda se je od tihmal zmerom bolj otemnevala, priklina in pomaga sklopiti italijansko — prusko zvezo, katera je bila prav naravna, da se po nji vresniči zedinjenje italijanskega in nemškega naroda. Zdaj planeta Italijan in Prus po Avstriji; italijansko vojsko sicer vniči hrabrost avstrijskih vojakov pri Custozi in pri Visu, pa to ni nič koristilo, ker je Prus našo severno vojsko premagal in Avstrijo po Napoleonovem posredovanji iz Italije in Nemčije izbačil.

Napoleon, ki se je še le po Sadovi zdramil in sprevidel nevarnost, katera preti evropskemu ravnotežju in vsled tega tudi Francozki, je pričel oboroževati in se pripravljati na boj. Prav za prav je Pruska zmaga leta 1866. vse evropske velevladi tako osupnila, da so koj začele prestrojati vojaštvo in vpeljavati bramboystvo, manj ali več Pruski sistemi podobno. Pa tudi Pruska ni mirno počivala na svojih lavorikah in spoznavša do dobrega namere oslabelega politika v Parizu, se je tako izvrstno napravila, da je precej po na-

povedani vojski 1.200.000 mož pri rokah imela in ž njimi na dosti slabejo Francozko planila.

Pruska je dobro vedela, da je v vsakem obziru močnejša od Francozke in lahko bi ji bila sama napovedala vojsko; a Bismark je znal Napoleona tako zaplesti, da je moral vrh vsega še sam vojsko napovedati, bolj rečeno, sam sebi jamo kopati.

Žalibože, da je Bismark tudi ruski kabinet tako očaral, da ni sprevidel, kako nevarna mu zamore postati mogočna Nemška in kako koristno bi za Rusijo bilo, da bi Francija bila v svoji moči ostala.

A vendar ni v tem obziru še vse zgubljeno, temveč ni bilo slabo, da so se ošabni in demoralizirani Francozje spametli in Napoleona se znehili, kajti francozka pod Napoleonom ni imela zaupanja ruskega kabineta in to zarad Krimejske vojske in pa zarad francozke politike v Orijentu.

Ruska, katera se ni mogla sprizniti z Napoleonovo Francijo, se bode spriznila z republiko in tudi z vsako drugo bolj zanesljivo francozko vlado.

Res je sicer, da se dela na Ruskem največ kabinetne politike, pa vendar raste tudi na Ruskem čedalje bolj narodov upliv na vlado; ruski narod pa sovraži Nemca in to sovraštvo je prav naravno, ker ima korenino v skrbi za svoj obstanek in kulturni razvitek. Kakor Nemca so vraži, tako ljubi francozki narod, s katerim posebno po zadnji vojski močno simpatizuje. Francozka stranka ima na ruskem dvoru svoje močne zastopnike; sam c sarevič se ji prištevja. Ruski narod pa stavi vse nade na naslednika Aleksandra II in komaj čaka, da bi vže on zasedel prestol in vresničil tiste krasne ideje, katere so danes še lastnina nekterih ruskih in drugih modrijanov, katere pa, danes še utopije, postanejo jutri resnica, kakor nas učijo dogodki na Italijanskem in Nemškem.

Kakor je znal Bismark 1864. leta oslepiti Avstrijo, kakor je 1866. Napoleona za nos vodil, ravno tako hoče zdaj Avstrijo zopet na svojo stran spraviti, ker sluti vže od daleč nevarnost, katera preti predrzni Nemčiji od strani Rusije.

Z eno besedo, Bismark si išče zaveznika proti včeraj še prijatelji, danes dvomljivi, a jutre morda vže sovražni Rusiji.

Res je sicer, da želijo naši ustavoverci ozko zvezo z Nemčijo; a ti Nemci so le Nemci, nikakor pa dobri Avstrijani in vsaka nemška politika v Avstriji je pogubljiva.

Prava in dobra politika avstrijska je ta, da vlada pred vsem vse v nji živeče narode tako zadovolji, da jim bode stalno zagotovljena njihova individualnost, da se jim ne bo treba več bati podjarjenja in da se vkorenini tisto pravo avstrijsko čutje, katero bode zabranilo vsak ptuj upliv v naše notranje zadeve. To čutje pa se bode le potem obudilo, če postane v Avstriji vladno načelo: pravica, enakopravnost in prava svoboda na vse strani.

Dokler Avstrija ne pride do tega, ne bode nikoli mogočna ni merodajna, ampak le žoga v rokéh ptuje diplomacije in na zadnje rop slavo-hlepnihi vladarjev.

Vsak zvesti Avstrijan se mora vstavljal nemški zvezi, to naj bi si naši ministri dobro zapomnili preden gredo v Gastajn, kajti kakor hitro bi se sklopila kaka zveza z Nemško, bode nad Avstrijo obupal tudi zadnji dober Avstrijan, in potem naj si vlada išče pomoči pri Bismark-u, doma je gotovo ne dobi.

Iz rečenega sledi da se mora naša vlada Bismark-u nasproti jako varčno obnašati, ker ravno zdaj ga ima v rokéh, da ga lahko kaznuje za svojo nepošteno politiko. Ni treba iskati alijance ne na desno, ne na levo, ozdraviti je treba skeleče rane s tem, da se dozdej zatiranim Slovnam vse naravne in zgodovinske pravice dajo, in sicer ne več, ne manjši pravice, kakor jih uživajo Nemci in Madjari. S tem si bode vlada pridobila simpatije najmočnejšega naroda in zamašila usta ustavovernim kričačem, kateri so prav za prav Bismarkovi pomagači, ki pa do zdaj, hvala bogu, še niso prodrli v vsih avstrijsko-nemških krogih, katerih se Hohenwart še zmerom preveč boji.

Od druge strani pa si bode pridobila prijateljstvo Rusije, katera ne more in ne sme več dolgo vganjati protislovanske nenaravne politike; potem bode zadobila več upliva v Orijentu in domá se bo povrnil mir, katerega vži narodi želé, ker brez miru ni mogoče pravega kulturnega in gnotnega napredka.

Naj nikdar ne misli vlada, da bode Slavjane pomirila s pritiskanjem na zid, to bi jih le Avstriji izneverilo; med tem ko bi jih pravična Avstrija spremenila v naj iskrenejše Avstrijane: zveza z Rusko bi ji ne bila potem nevarna, kajti Gaber, pravičen oče, gospodar, je gotov zvestobe svojih otrok, podložnih.

Vže v zadnjem listu smo se potozeli za zvezo z Rusko, kakor Avstriji naj bolj hasljivo in naravno; tudi smo rekli, da je Francija postala naraven zaveznik Rusije, naj danes dostavimo, da bode ta tripelalijanca naj boljše maševanje nad Bismarkom za Sadovo in Sedan in naj tednejši jez proti novim nemškim navalom.

Vlad klič-mo tedaj: pozor! kajti z Bismarkom ni dobro črešnje zobati.

Našim čitalnicam.

Bistveno narodu um, po de-
leži živimo znanje!
Cigale.

O koristi čitalnic smo že dosti govorili in brali, posebno smo slišali lepe, ta predmet razvijajoče govore, kedar smo slavili začetek kake čitalnice, in ne da se tajiti, mnogo so že laspile. Naše ljudstvo ne spi več sto in stoletnega spanja, ker so tudi čitalnice nas zdramile, ter so bile pogodi in pripomoček, da smo mogli napraviti tabore in politično društvo. Brez že nekaj zbujenega ljudstva bi vsak trud bil zastoj na političnem polji. Take nasledke so pa one imele, če tudi niso njih ustanovniki mogli še misliti ne na tabore in politična društva. Namen čitalnic je namreč, časopise in knjige vsake vrste brati, skrbeti za ubrano petje, napravljati narodne veselice in po takem načinu podnečevati društvenike, ter gojiti v njih narodno zavest. Vsak vidi, da so časopisi in posebno bukve v ta namen nar bolj potrebni in zdatni pomočki,

stad) ter tam so jim odsekali glave: najprej Zrinjskemu in potem Frankopanu.

To se je zgodilo 31. malega travna zjutrej o deseti uri.

Zrinjski je umrl junaske in zraven pobožne kršanske smerti, zaupivši se pred smrtjo: „V tvoje roke o Bog prejmi mojo dušo“.

Tako je bil obglavljen ta slavni potomek slavne rodovine Šabičev, koja si je pridobila nemerjočih zaslug za domovino in prestol. Knez Peter Zrinjski, človek blage narave, je bil navdušen za vse, kar je bilo lepo in dobro, zraven je bil prijatelj hrvaške književnosti; prevodil je tudi lepe pesem: „Sireno jadranskega morja.“ Njegova soproga Katarina Frankopanova je znara kot hrvaška pisateljica. Odsihmal je preganjala neka skrivna osoda to ponosito rodovino, dokler je ni pred 60 leti do kraja uničila.

*) To pismo polno občutkov in pristojne vdanosti v božjo voljo se nahaja v „Leptiru za 1861 i u Ladi za 1862. godinu“.

1) Pisano po tedni asbuki.

V Renčah maja 1871.

M. Mihaeljev.

Listek

Peter knez Šubič-Zrinjski, ban hervaški.

(Životopisne črtice.) (konec)

Kedar so hrvaški zatočniki zvedeli, kako so jih obsodili, se začnejo precej kakor kristjani s skesano dušo k smrti pripravljati. Evo od besede do besede pismo, kakor ga je napisal Peter svoji soprogi Katarini pred smrtjo 1). „Moje drago zree, (sree) nemoize salostiti zverhu (zavoljo) onoga moga (mojega) pizma niti burkati, (nemirna biti) polagh Bosjega dokončanja (božjega dokončanja, previdnosti) zutra (jutre) o Dezeti ore budu (bodo) meni glavu zekle, y tolikaisse (tako tudi) tvojemu Bratezu (namreč Frankopanu). Danazmo (danas smo) mi jedan od drugoga zreheno psobenie (srčno slovo) uzeli. Zato yemliem (jemljem) ja zada (zdaj) po ovom listu y od tebe iedan vekonechni valeté (večno slovo), Tebe pzechi (proseči) ali zam te uchem (v čem) zabantuval (razžalil) ali ti ze uchem zameril — koje ja dobro znam — oproztimi (odpusti mi.) Buči Bog

hvalien Ja zam k zmerti dobro pripranan niti ze plassim. Ja ze ufam (upam) u Boga vzamoguchega (vsemogočnega) koj meje na ovom zvitu ponizil, dasze tulekaisse (tim bolj) mene hoehe (hoče, bo de) zmluvati, y ja ga budem molil y pzil (prosil) — kemu zutra doiti uffam se — dasze mi nankupa (skupej) pred niegovem zvetem Thronusem (prestolom) v dike vekovechue zastanemo (v večno veselje snidemo). Veehe nistar (nič več) neznam ti pizati, nit za zina, nit za druga dokončanja naszega ziromastva, Ja zam uže na Bosju voliu oztanil; (božji volji pripustil, izročil). Ti se nista (nič) ne zalosti ar (ker) je to tak moralo biti. V Novom mezlu pred zadniem dnevom meiega sivenia, (življenja) 29 dan Aprila mezecca o szedme ore pod vecher letta 1671. Naite Gozp. Bog smojam Keheriu Aurora Veronieu blagoslovi.

Grof Zrini Petar.*)

Pred dnevom smrti se spravita oba rojaka Zrinjski in Frankopan.

Potem ko so zjutrej vsi sv. mašo slišali, in se pobožno obhajali, jih peljejo na morišče, ktero je na Novo-meščanskem trgu bilo, (Wiener-Neu-

kajti društveniki in njihove družine lahko beró, kedar jim je drago in skozi celo leto. Za tega del imajo statuti vsake čitalnice določeni §, kateri vstanovljajo bukvarnico. Pa prav ta članek naj več zanemarljajo čitalnice, in prav to je krivo, da so nekatere začele hirati že drugo ali tretje leto po njihovi vstanovitvi. Plamen navdušenosti počasi vgasuje, kakor luč svetilnice umira in umre, če se olje vedno ne doliva; knjige so pa čitalnici o-lje. Da si tudi ne more kako društvo vsako leto besed in veselje napravljati zaradi tega ali onega vzroka, vendar dela bukvarnica neprenehoma, ker neprestano daje društvenikom duševne hrane dovolj ter goji in krepi duh in sree, kajti človek, več ko bere, tem bolj množi svoje znanje, in se tem trdneje prepriča lepote našega jezika, in pravičnosti tega, kar tirjamo za obstanek in razvitek našega naroda.

Zares se je po vsem tem čuditi, da se knji-garnice zanemarljajo, in tem više se čudimo, ker je prav lahko nekaj knjig hipoma zložiti. Tisti, ki imajo že slovenskih bukev, naj jih več ali manj čitalnici podarijo, a odbor naj vsako leto kak zne-sek odloči za nove bukve, tudi naj čitalnica pri-stopi našim društvom: matiči, dramatičnemu društvu v Ljubljani, pa društvu sv. Mahora v Celovcu, in za 5 gl. na leto dobi 10 do 12 izvrstnih knjig. Dalje se dajo vsi časopisi konec leta zvezati, in koj imate lepo število zanimivih, celo velikih knjig. Vemo, da ima kaka čitalnica kako majhno zbirko, toda premajhna je vsaka razun te v Podragi, ka-tera jih je že pred dvema letoma čes 300 nabrala. V Elzasu in Lorenu na Francoskem so pred zadnjo vojsko imele posamezne vasi, po 1200-1800 knjig v svojih knji-garnicah, zato so pa te dežele naj bolj omikane in bogate bile med vsemi francoski-mi deželami, se ve da so jih obilne šole zdatno podpirale v napredku.

Da bode pa dobiček občen, in knji-garnica tudi v korist tistim, ki ne znajo brati, naj se pov-soj vpelje lepa navada dogana že v Dornbergu in Kobaridu, da ob nedeljah popoldne ta ali u u v čitalnici na glas čita iz kake peducljive knjige ali iz kakega časnika n. p. nekaj o omnem go-spodarstvu in vinarstvu, o sadjoreji, živinoreji ali živinozdravilstvu. Drugi naj poslušajo, a končno začne v pojasnilo obeni razgovor o tem, kar se je čitalo. Naše ljudstvo rado posluša, zato a idvomiti, da jih mnogo pride poslušat. Potem bodotudi do-ma posnemah to šego, in po zini pri peči bo eden počasi in na glas bral zbrani družini. Gotovo je tudi potrebno, da eden izmed odbora vzame bukve pod ključ, napravi zapisnik, v kateri zapiše vsa-kega, komur je bukve na dom dal in za koliko časa jih mu je dal, a ta jih mora o pravem času vrniti, in je odgovoren za vsako škodo. Tako bo s časoma bukvarnica vam v dobiček, bo vaše ve-selje in nar lepši čitalnični kinó. Tako bomo tudi našim sosedom pokazali, da smo jim ne samo kos, ampak skušati moramo, da jih duševno premaga-mo. Naš pesnik kliče: Tudi nam je Bog dal blago sree, um in pamet zdravo; povzdiguimo krepke glase domovini v slavo.

Iz Gorice, 8. avgusta 1871. — V saboto, 29. pret. meseca, so imeli naši mestni očetje jako za-nimivo javno sejo. — Gosp. dr. Deperis kot poro-čevalec predlaga, da se Favetti-ju, kteri je bil leta 1867. iz dežele pobegnil in zaradi tega zgubil me-stno penzijo in darilo v skupnem znesku od 1000 gl. na leto, ta penzija zopet podeli in sicer kot milosrdno darilo mesta za mnogovrstne zasluge. — Gospod Marzini se je temu predlogu vstavljal re-koč, da Favetti nima nobenih zaslug za Gorico, ampak da bi bil s svojim rogoviljenjem domovino kmalo v veliko nešrečo pripravil, kakor je v resnici marsikterega nadpolnega mladenca zapejal in njegovo prihodnost vničil.

Če Favetti pride, nastane zopet nered, ptujci, ki se zmerom bolj množijo, pobegnejo in mesto bode veliko škodo terpeti. — Predlaga tedaj, da se Favetti-ju podeli 500 gl. na leto s tem pogo-jem, da ne pride nikoli več v Gorico. — Za njim govori g. dr. Pajer iz postavnega in gmotnega stališča: pravi, da mesto nima toliko dohodkov, da bi lahko tisoče trosilo in da starešinstvo nima pra-vice milosti deliti: te pravice nima drugi, kakor cesar sam.

Tudi vladni komisar, gosp. bar. Rechbach, zagovarja vladno stališče razvito po dr. Pajer-i.

Tem gospodom odgovarjata advokata g. dr. Deperis in g. dr. Rismondo; zadnji, v politiki si-cer omahljiv, si je s svojim govorom zgubljene simpatije naših „nekoliko naravnih“ lahonov zopet pridobil, ker je Favettijeve zasluge prav poetično popisal in njega samega v 3. nebesa povzdigoval.

Ta javna seja je bila gola komedija, kajti vedlo se je že več tednov poprej, da bo Deperisov predlog sprejet, kakor se je v resnici zgodilo s 14. glasovi proti 5. (5 svetovalcev ni bilo nazočih.) — Cilj in konec vse lahonske agitacije pa je ta, da pride Favetti zopet v Gorico in da vzame v roke mestne reči, kajti mašina ne gre brez mašinista.

Sicer pa se čudimo, da jim g. Simsi ni po misli, saj jim je napravil „bersagliere“ in zdaj hoče

prekrstiti vse ulice in mestne trge. Kaj hočejo še več!

A človek obrača, Bog pa obrne. — Z vladnih visočin je vdarila strela v obliki c. k. dekreta med mestne očete, ta dekret ovrže omenjeni sklep zaradi Favettija in vboje očete še prav dobro ošteva, da so presegli svoje področje in segli v pravice Nj. Veličanstva. — To vse jim je vže pravil g. dr. Pajer, kateri je menda v vladnih krogih persona gratis-sima.

Starešinstvo je sklenilo rekurirati na minister-stvo, a menda bo vse zastoj. — Lahoni glave sti-kajo in žugajo, pa vlada ni zaradi tega prav v no-beni nevarnosti. — V kratkem pride sklep zaradi prekrstenja ulic na vrsto, o tem bomo morda prihodnjič kaj prinesli.

Iz goriške okolice 6. avgusta. — *Izv. dop.* — [Nekaj o delovanju naših poslancev v prihodnji sesiji dež. zbora]. Zahteve in nade, katerih spol-novanje ima naš od zgoraj in zdolej zanemarljen narod od svojih poslancev, katerim je vsaj deloma svojo osodo zaupal, tirjati, so mnogovrstne. Ne-katere so glavne, druge glavnim podrejene; ter — ako se nam glavne spolnejo, bodo podrejene že same iz tistih izhajale. Ako nam naši poslanci tu-di vsih pravičnih zahtev brž od vlade ne isposlu-jejo, — ker smo prepričani, da vlada z nami še vedno kot mačeha ravna, — jim bomo vendar za njih trud in odvažnost hvaležni, spomnivši se, da dobro seme utegne vendar le, vsejano v dobro zemljo, saj s časoma dober sad prinašati. Po mo-jem mnenju bi bilo prvič najboljšje, da bi se v glavnih točkah, potem ko so bili že drugi potreb-ni predlogi na vrsti, p slanci vsih dosihmal raz-trganih slov. pokrajin, za skupno, in vzajemno podpirajoče delovanje dogovorili, in tako kot trd-no sklenjena, neprederljiva bojna vrsta proti nam vkljub §. 19. malo pravični vladneomahljivo stali. Glavna točka, ki je temelj našega narodnega ob-stanka t. j. biti ali ne biti vvaženi kot političen, v primeri z drugimi ravnopraven narod, je že znana, namreč (*zjedinitje* dosihmal po zgodo-vinskih krivicah ptujčevim koristim podrejene, raztrgane majke *Slovenije*.) Krivica ostane vedno krivica, naj se jo nam v kateri koli obliki kaže. A to se nam bode vedno bolj ali manj godila, dokler ostanemo, že tako malobojni narod, raztr-gano telo in s tim proti ptujcem razdeljenih mo-či. V tej in naj poglobitniši točki, za katero je nad 100000 grl navdušeno klicalo in sicer v 16 tabrih, naj vsi poslanci in prijatelji slov. naroda solidarno postopati blagovolijo. Za to točko se je že silno veliko štamparskega in drugega černila porabilo, a ga bomo še, dokler se nam omenje-na in opravičena zahteva ne spolne. Neizmerne bi bile koristi za nas, kakor Avstrijo, ako bi se nam Slovenija v eno politično vpravno celoto zdru-žila. Že zdaj napredujemo vkljub vsem oviram, a potem bi še bolj gmotno in duševno napredovali, ker bi imeli manj ovir in bi sami s svojim raz-polagali, a Avstriji dajali za skupne potrebe in zadeve, kar jej gre. Zjedinjena Slovenija bi ne bila nikakor, kakor nekateri starokopitneži mislijo za Avstrijo „Abilejeva peta“, ampak mogočen jez proti propagandi in potujčevanju južnega moloha, kateremu ni še dovolj, da nam je že 40.000 be-neških Slovencev pohrustal, zija s svojo nenasi-tljivo pohlepnostjo tudi na nas Slovence in nas hoče Avstriji odtrgati; kajti njemu ni mar za narodne me-je, cesar nas vojna 1866. leta jasno učil. Ista za Avstrijo osode polna vojna na jugu bi jo morala prepričati, da senca „savojskega križa“, (laškega grba) bi rada še dalje segala, cesar nas propri-čuje ona praska (Seharmittel) 26. julija 1866. pri Verzi v našem Primorju, kjer so naše hrabre zad-nje, laške sprednje straže čez primorsko mejo na-zaj potisnile. Ali ni tudi to javna skrivnost, da obstoji v Italiji neka emigracija iz Istre, Trsta in Goriškega s svojim „comitato d'azione“, z name-ro te dežele Avstriji odtrgati in Italiji prikrpati? Pa kaj, preveč sem že v to premišljevanje zabre-del, obrnimo se h koncu zopet k gor omenjenemu predmetu in dolžnostim naših poslancev!

Ako hočemo na dalje kot politični narod živeti, mora v vsem javnem življenju, v *šoli in vradnijah slovenščina vladati*; dokler nam tega naši poslanci ne izposlušajo, smo le ptujci na lastni zemlji, „he-loti“ (nekdajni grški sužnji) in „parias“, (sužni v Ameriki), akoravno zgodovina pričuje, da smo mi prvotni prebivalci dežel, v katerih sedaj stanujemo; a ravno tako nam tudi zgodovina pričuje, da sta se že mnogo štirjaških milj, da stotin □ milj ptu-jca, Lah in Nemec, polastila, in jih raznarodila. O času sv. Cirila in Metoda in še kasneje je segal slovenski rod tje do Tirole, kar nam še sedajnega trga ime „Windischmatraj“ spričuje, cela Karnija in Friulsko do Tagliamenta, ste tedaj spadali k sedaj tolikanj skročni in zraven še raztrgani Slo-veniji, o ktere razprostranosti nas zgodovinski viri jasno prepričujejo. A ako bi v taki razmeri po-ptujčevanje Slovenije napredovalo, bi se dalo lahko matematično proračuniti, kdaj da se Slovenija po-ptujči, in iz oblička zemlje zgine. Ako nečemo tej neprimerno strašni osodi zapasti, moramo se vsih postavnih sredstev poslužiti, i vsi jezove poptujče-

vanju postavljati, naj si ono izhaja od katere koli strani. A taka sredstva, ki varujejo eksistenco in odganjajo poptujčevanje, imajo v mnogem obziru naši poslanci v rokah. Ako nam to izposlušajo, bo-do nam temeljni kamen k boljšej bodočnosti posta-vili, a potem bomo še le smeli reči: Do tukaj Lah, do tam Nemec in Magjar, a dalje nikakor ne! — To bdi politična stran programa naših gor. poslancev, kot vsih drugih v razcepkanj Sloveniji. A za druge posebne in gmotne stvari vedo že oni sami. Zdravo vrla mi „Soča“, ter brani po-gumno program, katerega na čelu nosiš! —

Iz goriške okolice. (Izv. dop.) Narodnost je plamen iskrene ljubezni do svojega naroda in do vsega, kar je narodovega. — Županija „Dolenj-ska“ v Brdih pa noče tega vodeti, vedno rabi v uradu raji laški, ko mili svoj materinski jezik. Ona s tem noče spoznavati naroda svojega in morda še tudi ne ve, da tirja že sinovska ljubezen, da smo narodu hvaležni, iz katerega smo zajemali prvo telesno in duševno hrano. Kdor nima ljubez-ni do naroda, nevzbujen gazi po temi nevednosti. Če je pa človek delj časa okrmiljen z domišlje-nimi krasotami tujega jezika, ni čuda, da ga kr-miljel popolnoma oslepi, da se izneveri vsemu, kar bi mu imelo biti najdražje in najsvetejše.

„Doljenski“ občini proti poitalijančenju! Na laški meji, z laškim županstvom in laškim pomen-kovanjem občanarjev samih: so vzroki, ki jasno kažejo tužno bodočnost naše slovenske vasi.

Sploh je teško razumeti, kako more biti člo-vek slovenskega rodu, kakor je Dolenjski župan g. J... č, takó neobčutljiv, da zanemarlja in ta-ko rekoč taji to, česar se je v njeznih letih iz materinih prs napil. Ko bi gledal in natančneje opazoval druge narode, bi gotovo obrusil svoj na-rodni značaj, delal bi potem sđ vsemi močmi, da se uresniči oni toliko opevani i tolikrat prokleti §. 19.

Dolenjce same slišiš: „Mi se ravnamo po šegah naših laških sosedom, ki so z nami v vsak-danji dotiki.“ Ti govore tako, ker no vedo ka-ko svete so šege in navado svojega naroda, in kako mora vsak kuriti ljubezen do lepih šeg na-ših pradedov.

Naj bi naši Dolenjci delali v tem smislu, videli bi, da je to koristno njihovim duševnim in materialnim interesom, kajti prvi korak do na-predka in blagostanja je pri vsacem narodu zaved-nost svojega bitja.

Spoznajte vendar enkrat ljubi Dolenjci, po-sebno pa vi g. župan ne dajajte slabega izgleda; oklenite se svojih slovenskih bratov, ki imajo do vas gotovo največo ljubezen! Ne zametajte dobro-mislečih opominov, dokler je čas, kažite z deja-njem, da ste v resnici, za kar ste namenjeni: zvesti udje cvetoče Slovenije! *).

Iz Ajdovščine 4. avgusta 1871. (Izv. dopis.) Kako lepo bodočnost ima „Slavija“ priča nam to, da se je v zelo kratkem času, to je od kar je gosp. Zajler prevzel njen zastop za ajdovski okraj, že nad 200 zavarovancev pri njem oglasilo, kterih zavarovalni broki pri družih bankah pa še le čez dve ali tri leta iztekó. — Posebno pridno dela v tem obziru častita duhovščina, zakar jej bodi na tem mestu očitna hvala izrečena.

Priporočam vsem slovenskim rodoljubom, posebno pa slovenskim županom, da dobroto tega zavoda prostemu ljudstvu, kolikor je v njihovej moči razjasnujejo, ter s tem k narodnemu blagostanju nekoliko pripomorejo. — Za majhen denar vdo-biš ti ali pa tvoji otroci lepo svoto denara, postaneš ud „Slavije“, ter si od nje, če si v potrebah, lahko denara izposodiš. — Na noge tedaj, dragi rojaki, ne zamudite lepe priložnosti, da ne bode prepozno, kakor je pri onemu nesrečnežu v Lokavec-u, kteri je zadnje dni prejšlega meseca pogorel in zaradi svoje zanikarnosti brez strehe ostal, ker ni bil nikjer zavarovan. — Če bi bil vsaki dan krajcar plačeval za zavarovanje, bi si zdaj lahko lepšo hišo sezidal, kakor je bila stara—zdaj vpepeljena.

Po toči zvoniti je bedasto! — Začnimo se združevati na tem polji z našimi brati Slavjani, zakaj to je temelj vsemu družemu in prišli bodo časi, čeravno ne tako hitro, da bomo v vseh obzirih združeni. — V to pa božja pomoč in areča junaška.

Čital sem v zadnji „Soči“, da namerava ipavski „Sokol“ napraviti besedo z igro; ta vest se nam Ajdovcem zdi nekoliko neverjetna, kajti pri nas Ipavcih je zrak tako okužen, da vsaka, še tako lepa cvetlica prej vsahno, kakor se raz-cvete; tako postane tudi naš „Sokol“ žrtev ostud-nega prepira in babjih kvant. **) — Lepa je naša dolina; a ljudje, ljudje!

*) Dpisujte nam večkrat o različnih tamošnjih razme-rsh! Branimo, kar nam je še ostalo! Vr.

**) To je skoro neverjetno, Ipavci so dobri Slovenci po Vašem pa bi bili postali Ipavci francosko-republikanskega zna-čaja. — (Vred.)

Iz Tomina, 5. avgusta 1871. (Izv. dop.) Tominska sodnija je letos izdala 11 v lepi slovenščini pisanih razsodbe.

Tožbe so zadevale tirjatve rajkega dr. Kovarčiča, in gosp. dr. Tonkli jih je podal v slovenskem jeziku.

Zvedeli smo od nekterih gosp. sodnikov in uradnikov naših gor, da bi prav radi napredovali v narodni pisarni, ko bi le odvetniki se čersto lotili tega jezika. Za to, kar je dr. Tonkli dozdal storil v tem obziru, smo mu prav hvaležni in mu silno priporočamo da se slovenščine še bolj poprime posebno v pravadah pri sodnijah v Gorici tako, da homio imeli na goriškem vsaj 2 čisto narodna odvetnika, dokler ne pride novi zarod.

Kakor se pa zdi, čaka drugi drugega in tako se krepko ne začne. — Slavni gosp. Winkler ni čakal, temveč odločno je začel ter neizmerno je tako koristil na Tominskem, in glejte — avanziral je, postal je svetovalec pri namestništvu v Trstu! Gospodje slovenski pravoslovci v praktičnem življenji, stopite vsi složni v kolo, in kmalo bo ves narod vesel vaše sloge, vašega delovanja. Ljudstvo naj pa širja od teh gospodov, posebno od advokatov in notarjev naj po slovensko pišejo, vsaj dobro plačuje. — Kdor pa plača tudi lahko vkaže. — Vemo da vas plašijo nekteri s tem, da slovenskega ne razumejo sodniki in posebno gospodje pri nadsodniji, namestništvu, naj vikši sodniji in drugih uradih. — Ali to ni res, to trosijo po deželi le naši nasprotniki. — Pri vsakem uradu jih je zdaj vže nekoliko, ki slovensko dobro znajo, tudi pri apelaciji v Trstu so taki, in pri vikši sodniji na Dunaji je gosp. Napret, ki je bil nekđaj v Gorici sodnik pri preturi.

Vsako leto pa jih bo več, če začnemo čersto in neprenehoma slovensko pisati. — Bogme! tudi drugi dopisnik iz Sežane v predzadnji „Soči“ je omenil: dobre službe bodo namreč samo domačini in taki domačini dobivali, ki se bodo skazali tudi v slovenščini in ki bodo delali narodu na čast in korist. — Naprej torej!

Iz Dornberga 8. avgusta 1871. (Izv. dop.) Hvala Bogu, volitve občinskega zastopstva so se v naši občini vendar enkrat dovršile. Dne 30. p. m. je bila volitev županstva. Za župana je izvoljen v občno zadovoljnost Jožef Sinigoj, postenjak prve vrste, upamo, da bode vredil poprej zamotane občinske opravke, posebno ker ima krepke podžupane na strani, kateri so mu obljubili, da ga bojo podpirali kolikor bo mogoče. Poprejšni župan, K....., kateri je tudi zdaj kandidiral, glasů ni dobil še enega ne za župana ne za podžupana. Sinigoj je bil voljen enoglasno, tako tudi skoro vsi podžupani. Potrebnovali smo zares v naši občini krepke zastopstvo, ker do zdaj se ni vse opravljalo kakor bi se bilo moralo. Priporočamo pa vam novovoljeni možaki, da se ne vstrašite težavnega dela, ampak da delate neprahoma občini v prid, katera stavi vse svoje zaupanje v vas.

Politični razgled.

Po časopisah se ne bere zdaj drugzega, kakor o shodu našega cesarja z nemškim; po naj-novejših berlinskih poročilih se bosta vladarja namesto v Gasteinu v lšu srečala. — Nemški listi sicer močno govoré o neki alijanci Avstrije z Nemško, ki se ima skleniti v Gasteinu; a to se nam zdi neverjetno, taka zveza bi bila Avstriji pogubljiva, kakor smo se trudili v današnjem uvodnem članku dokazati.

Občno pozornost je zbudila neka brošura pod naslovom: „Vstavna stranka in ministerstvo Hohenwartovo“. Ti brošuri je menda oče sam Hohenwart. — Prav dobro je, kar se čita v nji gledé narodnosti, katerim pričnava pisec vse pravične zahteve in tirjatve; a samo to ne moremo prežvekvati, kako bo Hohenwart svoj federalističen program izpeljal, brez si nakopati sovraštva ustavovercev. — In vendar se trudi Hohenwart v omenjeni brošuri ustavovercem dokazati, da jih noče po nikakem žaliti. —

Kako bo mogoče ustavovercem in federalistom vstreči, to nam je pretežka uganjka, ker smo prepričani, da je treba ustavoverce popolnoma prezreti, če se hoče narode zadovoljiti in spravo doseči.

Sprava s Čehi je menda vže gotova; dr. Rieger je bil prečerašnjem čez 3 ure pri cesarju; sliši se da postane v kratkem minister. — Na Hrvaškem zdaj politika miruje; najvažnejša reč je zdaj učiteljski shod, ki bode zboroval 23, 24, 25. t. m. v Zagrebu; tega shoda se bodo vdeležili učitelji vsih slavjanskih kolen; želeti bi bilo,

da bi se tudi nekteri učitelji iz Goriškega tega shoda vdeležili.

Francozka zdaj na vse kriplje dela, da si zaceli rane, ktere so ji Nemci vsekali. V Parizu pridejo v kratkem glavari bivše komune pred sodbo.

Italija se oborožuje, ker se Francozke boji; ital. vlada ima namreč francosko vlado na sumu, da hoče papeža zopet v svoje pravice postaviti in ital. vlado iz Rima zapoditi.

Zdaj je to skoro neverjetno; ali Rim vslane še dolgo nerešeno vprašanje.

Na Turškem močno vré; sultanova vlada kupuje konje in orožje v Avstriji; v Albaniji je začel punt; v Bolgarji je menda tudi vse na punt pripravljeno.

Srbska oborožuje, Črnagora tudi. Na Rumunskem je vže zopet nastal prepir med knezom in ljudskem zastopstvom; knez Karol zna sedaj poskočiti, dasiravno grejo med Avstrijo in Turško dogovori, kako bi se ga na prestolu ohranilo. Orientalna kriza se bliži — to je vse.

Ruska hoče zidati v Litavni veliko telnjav, da bode bolj gotova proti Nemcem; tedaj je prijaznost z Nemčijo presneto rahla.

Razne vesti.

(Premeščenje) Dosedanji e. k. pristav v Bolzenu, gosp. Matej Trnovce, se vsled dovoljenja N. Velčanstva preseli v Sežano.

Gospod Trnovce, naš rojak, je izvrsten talent in rodoljub trdnega značaja; veseli nas, da se nam zopet približa in gratuliramo Sežancem, ki dobijo pridnega, poštenega in zmožnega pristava, pa tudi ljubeznjivega družvenika.

(Slovesnost) V čast rojstva preav. našega cesarja napravijo dijeci razn. goriških e. k. učilšč skupno pevsko in telovadsko skušnjo, pri kateri se bode vršil jako zanimiv program, obstoječ iz slovenskih, italijanskih in nemških pesmi in telovadskih produkcij. — Pesniški del bode vodil g. A. Hribar, pevovodja na vsih e. k. učilnicah.

(Iz Tomina) je zadnja Soča poročila, da so tominski pevec izgubili svoj nekđaj sloveči „piano“. Nu, pred nekaterimi dnar smo se prepričali, da so zopet našli nekđajni „piano in crescendo“. Se vže moramo povedati, angazirali bodo Tominci novega tenorja iz Idrije, o katerem se sliši, da ima lep glas in je izurjen pevec. Gospodu pevovodju pa priporočamo, naj se potruži, kar mu je le mogoče, saj je slavno narodu služiti; pevski zbor ga bo gotovo veselo podpiral, spominjaje se poprejšnjih krasnih časov.

(„Dramatičnega društva“) četrti letni zbor je bil v četrtek 2. avgusta v Ljubljani. Vdeležilo se ga je okoli 50 družabnikov. Letno poročilo je prav zanimivo in kaže čersti napredek tega mladega društva. Za pervesednika je bil enoglasno zopet zvoljen g. Peter Grasselli, blagajnika g. Dragotin Žagar. V odbor so izvoljeni nekteri novi odborniki. Obširneje poročilo prinesemo v prihodnji številki. Danes omenimo le toliko, da pri nas na Goriškem šteje to za napredek slovenskega naroda gotovo prevažno društvo jako malo družabnikov, in vendar bi bilo želeti da slovenski omikani domolubi to društvo izdatno podpirajo. Prihodnje hočemo iz poslanega nam imenika sestaviti pregled in spregovoriti kaj vže o tej zadevi. Novi družabniki, kteri odrajtajo letni donesek 2 gld., morejo dobiti še zamraj knjige za l. 1870., obsegajoče 11 gledaliških iger in letno poročilo.

Posebno našim čitalnicam živo pripravocamo, da pristopijo s tem našim letnim doneskom kot podporni družabniki k dramatičnemu društvu, ter si tako oskrbijo lepo zbirko dramatičnih del, ktera jim bode dobro služila za gledališke predstave.

(Zrelostna preskušnja) na naši gimnaziji se je vršila prešli teden. — Komadi so ji bili kaj primerui; posebno pa je bila nemška naloga kaj pripravna za to priložnost. — Vdeležilo se je preskušnje 25 očitnih, to je 8 slovenskih in 7 italijanskih dijakov in eden privaten, namreč knez Hohenlohe iz Devina.

Kakor se sliši, ni slovenska naloga slovenskim dijakom po volji, glasila se je: začetek in veljava glagolice, čilice in latinice. —

Kam da se misli večina naših nadpolnih mladenčev po srečno dokončani maturi obrniti, ni še nič kaj vedeti. — Pri nekterih je menda „nervus rerum“, pri drugih pa tudi mnenje starišev krivda tej neodločnosti. —

(Toča.) Grozne reči se poročajo o škodi, ki jo je napravila toča po nekterih krajih levega toka Ipave 4. t. m. — Posebno hudo je tolkla po

vinogradih šamarinskih in štanjelskih. — Kakor so pravili ljudje iz tanošnjih krajev, če tudi pretirano, vzela je ona grozdja samo nekaterim bogatinom, kteri ga pri srednji letini pridelajo čez 1000 kvinčev, toliko, da ga ne bodo imeli vsi skup, kakor kaže, še 100 kvinčev ne. — Če bi bilo tudi pol laži, nesreča je vsakako strašna. —

Nov list izhajal bo v Ljubljani dvakrat na mesec pod imenom „Južni Sokol“, kteri, bo donášal članke o telovadbi z heltrističnim feljtonom. Lastnik bode mu J. Z. Vesely, vrednik A. Kremžar. Zeleti je, da bi se razširjal ta list med ljudstvom, kajti potreben je posebno učiteljem telovadbe in sploh mladini. 1. številka prišla bo na svitlo 5. avgusta t. l., naročnina pa iznaša 2 gl. 16 kr. za celo leto, ktera naj se pošilja pod napisom: J. Z. Vesely, Sor. petrsko predmestje štev. 140. v Ljubljano.

Kmetijske in trgoveke vesti.

Vsi trgovski listi se pečajo več ali manj z letošnjo letno, ker ta odloči, bode li blago na naših trgih drago ali ne; smejo se li stare žitne zaloge po nizki ali visoki ceni prodajati. Od več krajev se še progresa jzid letine, bodedmo zato nje torej še le po mlavi prav zanesljivo pisati. Želimo, da bi naša vlada tudi letos v tej zadevi avtentična poročila naznanila, namreč gledé notranje vrednosti in množine letošnji pridelkov, to bi bilo za prodajalce in kupčevalce kaj koristno.

S pšenico so na Ogrskem in Hrvaškem sploh zadovoljni; posestniki so sami mislih, da je toliko ne bode, ker je sponladi močno rose trpela, tudi na Krasu in Furlanskem se je blizo obnesla tako, kakor lansko leto. V Ameriki je za dva tedna popred dozorela, in v kratkem pride v evropsko trgovstvo. Francozke in angleske luke so pa še se staro rusko pšenico napolnjene.

Reži je sicer obilna, vendar ni tako lepa, kakor lanska, zrno je bolj prazno; letošnje reži tehtta vagan komaj 79 //, lanske pa 81 - 82 //.

Jčmen je letos posebno lep, čist in polnega zrna, je pa tudi za 2 // pri vaganju težji od lanskega, tehtta namreč 73 - 74 //. Pivovarji zamorejo biti veseli, iz takega jčmena napravijo gotovo dober slad (made).

Tudi oves se je povsod dobro obnesel, na Furlanskem, kakor kmetovalci trdijo, so ga na dvojno pridelali, se nam ni torej bati, da bi bil drag.

Kako pa s turčico? Ako se ne zbolja, do sedaj je prav malo upanja; kakor na Ogrskem, Hrvaškem tako tudi na Furlanskem in v Italiji, kjer je „polenta“ glavni živež, je zemlja presušena in zdajnega dežja jako potrebna, sicer je nekoliko deževalo pretekli teden, ali to je bila le kaphica v — morje.

Cena kornze vedno rase, na zadnjem trgu 4. t. m. v Červinjanu je bil štar (blizo 3 naše pol.) po gld. 8. 40 — 60 sol. prodali so jo vendar do zadnjega zrna. Tako se godi tudi na drugih trgih.

Prihodnje bodedmo poročati o ostalih pridelkih. Ker se cene na našem trgu blizo take ostale, kakor v zadnjem listu naznanjeno in ker nam prestora pomankuje, smo jih za zdaj izpustili.

Pozor!

Deželna kmetijska šola v Gorici ima nekoliko centov prav lepega krompirja na prodaj in sicer:

- A. amerikanski zgodnji-rožni krompir, ki meseca junija že dozori — en funt stane 15 sol.
- B. domači zgodnji, beli krompir, en funt stane 3 sol.
- C. velikanski, Marmontski krompir en funt stane 5 sol.

Kupei naj se oglasijo, prej ko mogoče, pri začasnem vodstvu deželne kmetijske šole v Gorici.

Igralno društvo.

Podpisani je osnoval igralno društvo, po kterem se zamore igrati na 20 različnih avstrijsko-ogerskih lozov; dotični deleži se plačujejo v mesečnih rokih (ratah). —

Pri omenjenem se tudi kupujejo in prodajajo vsakovrstni loterijski efekti.

A. V. Jona

menjavec v ulici Sv. Ivana in v Rastelu.